

Informatie over de Vineland

De VABS zijn afgeleid van de Amerikaanse Vineland Adaptive Behavior Scales (Sparrow, Balla & Cicchetti, 1984), een revisie van de Vineland Social Maturity Scale (Doll, 1935, 1965). Er bestaan verschillende versies van de gereviseerde Vineland: de Interview Edition – Expanded Form; de Interview Edition – Survey Form (= Vineland-Z in NL); en de Classroom Edition. Elke versie brengt adaptief gedrag op vier domeinen in kaart: Communicatie, Dagelijkse Vaardigheden, Socialisatie en Motoriek; de versies verschillen van elkaar met betrekking tot het aantal items, afnamewijze en afnameduur (zie tabel 1.1). Deze versies van de Vineland screener zijn met name bedoeld voor klinisch gebruik. Daarnaast groeide de nood aan een screeningsinstrument om het adaptieve functioneren vast te stellen ten behoeve van indicatiestelling, onderzoek en het in kaart brengen van grote groepen. Van de Vineland Adaptive Behavior Scales zijn vier screeners (Sparrow, Carter, & Cicchetti, no date) afgeleid, die echter nooit officieel zijn gepubliceerd. De screeners hebben een beperkt leeftijdsbereik en worden via een interview (veelal telefonisch) afgenomen (zie eveneens tabel 1.1). In 2005 is de Vineland II (Sparrow, Cicchetti & Balla) uitgekomen, hiervan is ook een vragenlijst versie beschikbaar, deze omvat alle items van de survey-versie, namelijk 383.

Tabel 1.1 *De Amerikaanse versies van de Vineland Adaptive Behavior Scales*

Versie	Aantal items	Afnamewijze	Afnameduur	Leeftijdscbereik
Survey Form	297	Interview	20-60 min.	0-18;11
Expanded Form	577	Interview	60-90 min.	0-18;11
Classroom Edition	244	Vragenlijst	20 min.	3-12;11
Screener 1	60	Interview	20 min.	0-2;11;30
Screener 2	60	Interview	20 min.	3-5;11;30
Screener 3	60	Interview	20 min.	6-11;11;30
Screener 4	60	Interview	20 min.	12-17;11;30
Vineland II	383	Vragenlijst	60 min.	0-90

De Nederlandse vertalingen van de Vineland Adaptive Behavior Scales zijn sedert 1995 in het Nederlands beschikbaar (Onderzoeksgroep Ontwikkelingsstoornissen Universiteit Leiden, experimentele versie). Gaandeweg werd echter meer en meer duidelijk dat de Amerikaanse normen niet altijd representatief zijn voor de

Nederlandse situatie. Een algemeen normeringsonderzoek kost echter veel tijd, geld en menskracht. Daarom is beslist de Nederlandse versies stapsgewijs te normeren. Zowel de Survey als de Expanded Form worden via een semi-gestructureerd interview afgenomen; de afname is voorbehouden aan getrainde gedragswetenschappers. De Survey versie is genormeerd voor kinderen en jeugdigen met een verstandelijke beperking met een verstandelijke beperking en als Vineland-Z gepubliceerd (De Bildt & Kraijer, 2003). De onderzoeksgroep Ontwikkelingsstoornissen van de Universiteit Leiden heeft besloten om een screenerversie te standaardiseren als vragenlijst en heeft in eerste instantie gekozen voor een versie voor kinderen van nul tot zes jaar, die ook bruikbaar zou moeten zijn voor mensen met een hogere kalenderleeftijd, maar vergelijkbare ontwikkelingsleeftijd. Deze screener-versies zijn nog volop in ontwikkeling.

De Vineland versies kunnen worden gebruikt voor:

- de onderkenning van een verstandelijke beperking en het niveau van adaptief functioneren van de cliënt;
- de evaluatie van de resultaten van een behandeling/interventie;
- indicatiestelling;
- registratie en beleidsontwikkeling;
- researchprojecten.